

Sarajevo, 26.08.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
19.08.2019.- 23.08.2019.

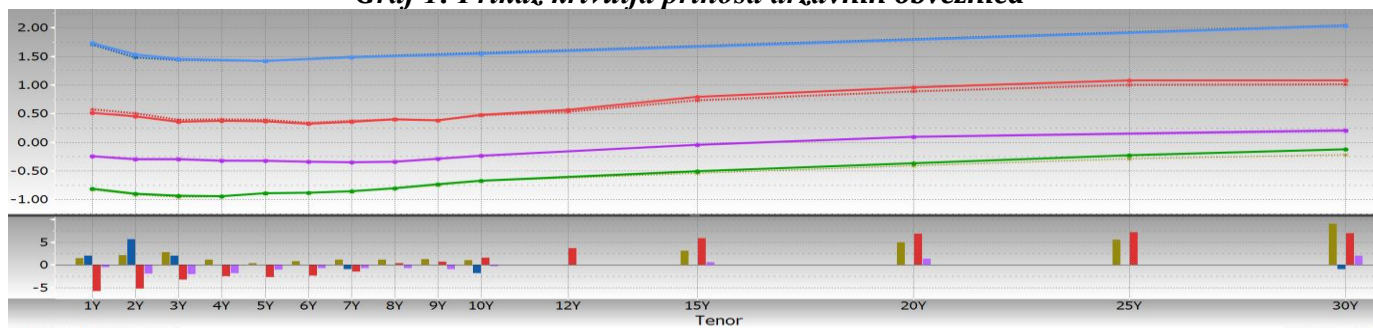
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	16.8.19	-	23.8.19	16.8.19	-	23.8.19	16.8.19	-	23.8.19	16.8.19	-	23.8.19
2 godine	-0,91	-	-0,89	↗	1,48	-	1,53	↗	0,52	-	0,45	↘
5 godina	-0,89	-	-0,89	→	1,42	-	1,42	→	0,40	-	0,37	↘
10 godina	-0,69	-	-0,68	↗	1,55	-	1,54	↘	0,47	-	0,48	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	16.8.19	-	23.8.19	
3 mjeseca	-0,704	-	-0,692	↗
6 mjeseci	-0,769	-	-0,755	↗
1 godina	-0.803	-	-0.790	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasti) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 23.08.2019. godine (pune linije) i 16.08.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Početkom proteklog tjedna Deutsche Bundesbank je u mjesečnom izvješću navela da će njemačka proizvodnja nastaviti da bilježi „loše performanse“ u trećem tromjesečju i da je moguće da je gospodarstvo nastavilo sa slabim padom tijekom ljeta. Navedeno bi moglo dovesti njemačko gospodarstvo u recesiju, nakon što je u drugom tromjesečju zabilježen pad BDP-a od 0,1%. Pored ovog izvješća, na tržištu se ponovo pojavila nepotvrđena vijest da Vlada Njemačke priprema paket fiskalnih mjera koje bi mogle biti upotrijebljene, ukoliko se gospodarstvo suoči s dubokom recesijom. Navedeno, zajedno s optimizmom vezano za nastavak pregovora između SAD i Kine, utjecalo je na rast prinosa sigurnijih obveznica. Rast prinosa sigurnijih obveznica je zaustavljen već u utorak uoči aukcije njemačkih obveznica s rokom dospelja od 30 godina koje su prvi put emitirane sa stopom kupona 0% i to u vrijeme kada se cijela kriva prinosa Njemačke nalazi u negativnoj zoni. Rezultati navedene aukcije su pokazali da, iako je ova obveznica emitirana po rekordno niskom prinosu (-0,11%), od ciljanih 2 milijarde EUR uspješno je emitirano samo 824 milijuna EUR, što je ukazalo na slabiju potražnju investitora za obveznicom ovako dugog dospelja s negativnim prinosom. Isto se odrazilo na rast prinosa njemačkih i ostalih sigurnijih obveznica eurozone. Ovakva kretanja prinosa nastavila su se do četvrtka, ali su negativne najave o povećanju tarifa na relaciji Kina-SAD u petak ponovo dovele do povećane potražnje

za sigurnijim investicijama, odnosno do pada prinosa obveznica. Promatrano na tjednoj razini prinosi njemačkih obveznica su, ipak, zabilježili blagi rast od 1-2 bazna boda.

Prošlog tjedna je objavljen zapisnik s posljednje sjednice ECB, koji je pokazao da su članovi UV zabrinuti da je gospodarski rast slabiji nego što se ranije očekivalo, te da bi paket stimulativnih mjera mogao biti najbolji način za borbu protiv usporenja rasta. Nakon objavljenih podataka o slaboj inflaciji u eurozoni, član UV ECB Muller je izjavio da je inflacija daleko od ciljane razine, te da bi to moglo značiti da ECB mora dodatno utjecati na jačanje ekonomije, o čemu će UV raspravljati na rujanskoj sjednici. S druge strane, koncem tjedna predsjednik Deutsche Bundesbank Weidmann je izjavio da, iako Njemačka prolazi kroz ekonomsko usporenje, pogrešno je misliti da je monetarna politika adekvatan odgovor. Weidmann je pozvao na posebnu pozornost prilikom kupovina državnih obveznica, jer isto predstavlja prijetnju vidljivog razgraničenja između monetarne i fiskalne politike.

Premijer Italije Conte je proteklog utorka pred Senatom kritizirao zamjenika Salviniya zbog izazivanja političke krize, a nakon toga predao zahtjev za ostavku. Predsjednik Italije Mattarella je koncem tjedna dao zadatak 5SM i PD strankama da rade na konzultacijama vezano za potencijalne nove koalicijske vlade. Naredni utorak ili srijeda se vide kao posljednji mogući datumi za postizanje dogovora, prije odluke o raspuštanju trenutnog sastava Parlamenta. Usprkos političkoj neizvjesnosti, prinosi italijanskih obveznica su smanjeni prošlog tjedna između 7,5 i 11,5 baznih bodova.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	SRPANJ	1,1%	1,0%	1,3%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	SRPANJ	0,9%	0,9%	1,1%
3.	Stopa inflacije – Austrija	SRPANJ	-	1,4%	1,6%
4.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	LIPANJ	-	18,4	30,3
5.	Tekući račun – Italija (u milijardama EUR)	LIPANJ	-	5,05	2,73
6.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	KOLOVOZ	51,2	51,8	51,5
7.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G)	LIPANJ	-	1,0%	1,7%
8.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	LIPANJ	-	1,3%	-0,4%
9.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G)	LIPANJ	-	1,7%	2,6%
10.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	KOLOVOZ	-7,0	-7,1	-6,6
11.	Stopa nezaposlenosti – Finska	SRPANJ	-	6,0%	6,2%

SAD

Jačanje trgovinskih tenzija između SAD i Kine, objavljivanje zapisnika FOMC-a te održavanje godišnje skupštine Feda proteklog tjedna su obilježili financijsko tržište u SAD. Kina je u petak najavila uvođenje dodatnih tarifa na uvoz američkih proizvoda u vrijednosti od 75 milijardi USD kao odgovor na najnovije prijetnje predsjednika SAD Trumpa da planira uvesti dodatne tarife na uvoz robe iz Kine. Prema priopćenju Ministarstva trgovine Kine, dodatne tarife od 5% će biti uvedene na uvoz američke soje i sirove nafte od 1. rujna, dok će tarife od 25% biti uvedene na američke automobile od 15. prosinca ove godine. Predsjednik Trump je na takvu odluku Kine odgovorio najavom novog vala većih tarifa toj zemlji. Naime, trenutne tarife od 25% na oko 250 milijardi USD na uvoz iz Kine će biti povećane na 30% od 1. listopada, dok bi dodatne tarife od 10% na 300 milijardi USD kineske robe trebale biti povećane na 15%, počevši od prve tranše 1. rujna i druge tranše 15. prosinca.

U zapisniku s srpanjske sjednice FOMC-a, potvrđeno je da su stavovi kreatora monetarne politike vezano za smanjenje referentne kamatne stope bili podijeljeni. Dok su neki članovi bili protiv smanjenja referentne kamatne stope (predsjednici Feda iz Kansasa, Sitija i Bostona), par njih je zagovaralo smanjenje za 50 baznih bodova, umjesto za 25 baznih bodova, koliko je u konačnici dogovoreno. U zapisniku je navedeno da bi Fed trebalo da nastavi s kupovinom obveznica i preventivno, ukoliko to ekonomske okolnosti budu opravdavale. Istodobno, predsjednik SAD Trump je izjavio da bi Fed trebalo da smanji referentnu kamatnu stopu za najmanje cijeli postotni bod te nastavi program kupovina obveznica u kriznom razdoblju, kako bi se smanjili dugoročni troškovi zaduživanja.

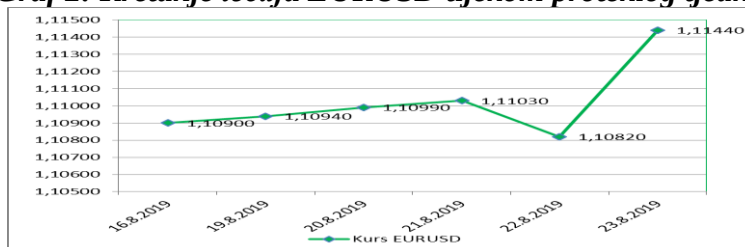
Na godišnjoj skupštini Feda u Jackson Holeu, predsjednik Feda Powell je izjavio da će se Fed „ponašati po potrebi“ u ovisnosti o ekonomskim okolnostima te je istaknuo da su prognoze rasta povoljne, uključujući solidan rast radnih mjesta, plaća i potrošnje. Istodobno, Powell je naveo da rizici poput usporavanja globalnog rasta, posebno u Njemačkoj i Kini, zajedno s geopolitičkim turbulencijama poput Brexita i događanjima u Hong Kongu, te trgovinski rat između Kine i SAD, predstavljaju ključne rizike za američko gospodarstvo. Sveukupno, tržišni analitičari su komentare Powella protumačili kao signal dodatnog ublažavanja monetarne politike na sastanku FOMC-a u rujnu.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Vodeći indeks SRPANJ	0,3%	0,5%	-0,1%
2.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 16. KOLOVOZA	-	-0,9%	21,7%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 17. KOLOVOZA	216.000	209.000	221.000
4.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja 18. KOLOVOZA	-	61,5	61,2
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora P KOLOVOZ	50,5	49,9	50,4
6.	PMI indeks uslužnog sektora P KOLOVOZ	52,8	50,9	53,0
7.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Kansas Sitija KOLOVOZ	1	-6	-1
8.	Indeks prodaje postojećih kuća (M/M) SRPANJ	2,5%	2,5%	-1,3%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast s razine od 1,090 na razinu od 1,1144.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna premijer Johnson se izravno obratio predsjedniku Europskog savjeta Tusku i zatražio da Brisel razmotri „kreativno i fleksibilno“ rješenje granice s Irskom koje ne uključuje trenutno ponuđeno rješenje. Na ovaj upit Tusk je odgovorio da EU odbija posljednji poziv koji je uputio Johnson, a koji se tiče fundamentalnih izmjena uvjeta Brexita. EU je priopćila da je pitanje granice s Irskom, koje je predloženo, zapravo vitalni dio sporazuma o Brexitu. Ovakve okolnosti ukazuju na to da su svega dva mjeseca do Brexita obje strane u pregovorima potpuno zatvorene, što može biti signal da će Velika Britanija napustiti EU bez sporazuma 31. listopada. Ipak, EU nije u cijelosti odbacila pismo koje je Johnson dostavio, jer su neki viši zvaničnici EU iznijeli prijedloge vezano za plan granice s Irskom, što može biti signal da su neki pregovori, ipak, mogući. Angela Merkel je pozvala premijera Velike Britanije Johnsona da u narednih 30 dana pronađe rješenje za Brexit. Iako to izgleda nemoguće, pojedinci smatraju da, iako obje strane imaju čvrste stavove, možda ipak ima vremena da se sporazum postigne.

Guverner BoE Carney je izjavio da bi BoE mogla monetarnu politiku učiniti stimulativnom kako bi pomogla ekonomiji u slučaju Brexita bez sporazuma. Carney je dodao da postoje limiti u tome koliko ekonomija može da tolerira rast inflacije uzrokovan slabljenjem GBP. Premijer Johnson je prilikom sastanka grupe G7 izjavio da je u proteklih nekoliko dana, nakon njegove posjete Francuskoj i Njemačkoj, EU postalo jasno što je problem za Veliku Britaniju. Među ključnim pitanjima jeste problem granice s Irskom. Johnson je za časopis Sunday izjavio da su očekivanja oko Brexita bila „pojavi se i idi“, s obzirom na to da ključne zemlje EU shvataju problem Velike Britanije koji se odnosi na sporazum o povlačenju. Također, on je dodao da konačan ishod oko postizanja sporazuma u potpunosti ovisi o EU liderima, te da Velika Britanija može da se lako nosi sa situacijom Brexita bez sporazuma. Johnson je u svojim izjavama inzistirao na tome da Velika Britanija neće platiti 39 milijardi GBP troška napuštanja EU u slučaju Brexita bez sporazuma koji se može desiti 31. listopada tekuće godine.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	KOLOVOZ	-	1,2%	-0,2%
2.	CBI poslovno povjerenje	KOLOVOZ	-25	-13	-34
3.	CBI povjerenje maloprodaje	KOLOVOZ	-15	-49	-16
4.	Proračunski deficit (u mlrd GBP)	SRPANJ	-	-13,5	15,2

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,91289 na razinu od 0,90929, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,2149 na razinu od 1,2266.

JAPAN

Na samitu lidera zemalja članica G7 predsjednik SAD Trump je izjavio da su se SAD i Japan načelno dogovorili o trgovinskom sporazumu koji će uključivati kupovinu američkih poljoprivrednih proizvoda od strane Japana. Istodobno, premijer Japana Abe je istaknuo da su dvije zemlje postigle konsenzus o temeljnim elementima, a cilj je potpisati sporazum krajem rujna tijekom sastanka UN-a. Ovaj sporazum ne znači smanjenje trenutnih američkih tarifa na japanske automobile, ali bi potencijalno mogao zaštititi zemlju od Trumpovih prijetnji novim tarifama. Što se tiče trgovinskog spora s Južnom Korejom, Japan je prošlog tjedna odobrio isporuke sofisticiranih tehnoloških materijala u Južnu Koreju drugi put od uvođenja izvoznih ograničenja prošlog mjeseca.

Rezultati Reuters ankete su pokazali da je povjerenje japanskih proizvođača u kolovozu, prvi put od travnja 2013. godine, zabilježilo negativnu razinu (-4 boda), što je novi znak da bi trgovinski rat između SAD i Kine mogao uvesti ekonomiju Japana u recesiju.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

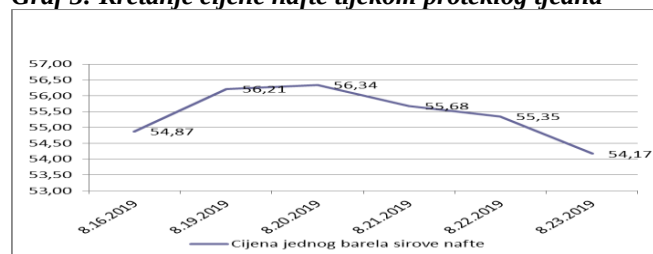
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije (G/G)	SRPANJ	0,6%	0,5%	0,7%
2.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY)	SRPANJ	-194,5	-249,6	589,6
3.	Izvoz (G/G)	SRPANJ	-2,3%	-1,6%	-6,6%
4.	Uvoz (G/G)	SRPANJ	-2,3%	-1,2%	-5,2%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	KOLOVOZ	-	49,5	49,4
6.	PMI indeks uslužnog sektora P	KOLOVOZ	-	53,4	51,8
7.	Indeks ukupne industrijske aktivnosti (M/M)	LIPANJ	-0,8%	-0,8%	0,5%
8.	Porudžbine strojnih alata (G/G) F	SRPANJ	-	-33,0%	-37,9%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio smanjenje s razine od 117,96 na razinu od 117,49 (najniža razina od travnja 2017. godine). JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad s razine od 106,38 na razinu od 105,39.

NAFTA I ZLATO

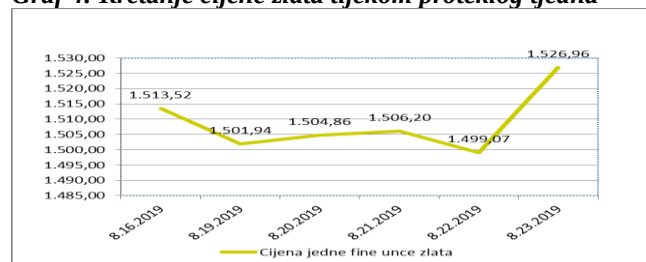
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 54,87 USD (49,48 EUR). Tijekom proteklog tjedna na cijenu nafte najveći utjecaj su imali odnosi između Kine i SAD. Početkom tjedna cijena nafte je povećana nakon što su sankcije od strane SAD prema Huawei Technologies Co. odgođene, što je protumačeno kao jedna od naznaka napretka u trgovinskim pregovorima s Kinom. Također, objavljene informacije o padu zaliha nafte u SAD su utjecale da cijena nafte održava rast. Od sredine tjedna cijena nafte bilježi postupni pad. Održavanje sastanka Feda u Jackson Holeu i očekivanja ishoda ovog sastanka su utjecali na investitore da pojačaju opreznost kada je u pitanju tražnja za naftom. Očekivanja su bila utemeljena na mogućim dodatnim monetarnim olakšicama od strane Feda, pod utjecajem pritiska moguće recesije. Snažniji pad cijene nafte zabilježen je koncem tjedna kada su vlasti Kine objavile da će uvesti dodatne carine od 5% ili 10% na 5.078 proizvoda koji se uvoze iz SAD a koji, između ostalih, uključuju naftu, poljoprivredne proizvode kao i male letjelice. Ove vijesti su utjecale na pad cijene nafte koja se tijekom trgovanja našla na najnižoj razini u posljednjih deset dana, s obzirom na to da su ovim pojačane tenzije između Kine i SAD dok je povjerenje u globalni gospodarski rast smanjeno. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 54,17 USD (48,61 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.513,52 USD (1.364,76 EUR). Protekli tjedan je obilježen iščekivanjima oko sastanka Feda u Jackson Holeu i poruka s ovog sastanka, odnosima na relaciji Kina-SAD kao i ishoda sastanka grupe G7. Sve navedeno ima snažan utjecaj na kretanje cijene zlata. Do sredine proteklog tjedna cijena zlata se kretala u uzanom rasponu, upravo pod utjecajem očekivanja investitora oko signala koji ukazuju na buduću globalni gospodarski rast ili moguću recesiju. Koncem tjedna cijena zlata je zabilježila značajan rast, nakon pogoršanja odnosa na relaciji Kina-SAD kao i očekivanja usporenja globalnog rasta. Na rast cijene zlata utjecaj je imala je i poruka predsjednika Feda Powella da će Fed stimulirati ekonomiju ukoliko bude ugrožena globalnim usporenjem. Pojedini ekonomisti smatraju da ukoliko bi predsjednik Trump povećao carine sa 10% na 25%, to bi prouzrokovalo značajnu ekonomsku štetu dok se povećava i vjerojatnoća recesije SAD u 2020. godini. U takvim okolnostima zlato se vidi kao sigurna aktiva, što vodi i rastu cijene ovog plemenitog metala. Ekonomisti sada očekuju da bi ovakva stanja u globalnoj ekonomiji mogla uzrokovati rast cijene zlata ka 1.600 USD po unci. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata iznosila je 1.526,96 USD (1.370,21 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.